

**КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО
ДРУШТВО СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)
CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

СТОМАТОЛОГИЈАТА ПРЕД ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА НОВОТО ВРЕМЕ: МОЖНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА

**15^{ти}-18^{ти} Септември 2022, Охрид, Хотел Метропол Ресорт,
Република Северна Македонија**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**CHALLENGING NEW ERA IN DENTISTRY:
BURDEN AND OPPORTUNITIES**

**15th-18th September 2022, Ohrid, Hotel Metropol Resort,
Republic of North Macedonia**

BOOK OF ABSTRACTS

ТИ
ТН

КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО ДРУШТВО
СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)

CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

Книга на Апстрактѝ

Book of Abstracts

Графички дизајн и брендирање: Драган Ласков
Graphic Design and Branding: Dragan Laskov

ПРОФ. Д-Р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА - ЧУЧКОВА

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОНГРЕСОТ

Почитувани колеги,

Ми претставува голема чест и задоволство да ве поканам да ни се придружите на 9тиот Конгрес на Македонското стоматолошко друштво со меѓународно учество, кој ќе се одржи од 15ти до 18ти септември 2022 година во Охрид, Хотел Метропол – Метропол Лејк Ресорт.

Конгресот претставува извонредна можност за стручно надоградување и дружење на колегите од сите стоматолошки специјалности, специјализанти и студенти на постдипломски студии, со внимателно одбрана програма и предавачи кои ќе ги споделат своето искуство и сознанија од нивната професионална и научна работа.

Во текот на четирите дена на Конгресот ќе проследите презентации поврзани со темата на конгресот „Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања“. Во нив, веруваме, ќе најдете одговори на многу ваши прашања и дилеми со кои се соочувате во секојдневната клиничка пракса, но и од научен аспект, ќе ги осознаете достигнувањата во нашата професија.

Научниот и Организациониот одбор подготвија актуелна и интересна научна програма, вклучувајќи и различни интердисциплинарни теми кои ќе бидат презентирани од еминентни предавачи од Турција, Словенија, САД, Бугарија, Хрватска, Србија, Грција, Холандија, Романија и Северна Македонија. Поканетите предавачи се докажани експерти во својата област и се надеваме дека на тој начин ќе постигнеме врвно научно ниво на Конгресот.

Истовремено, покрај конгресните научни активности, ќе биде изложен широк асортиман на стоматолошки производи, а ќе бидат презентирани и најновите технолошки достигнувања во стоматологијата.

Покрај научната, подготвиме програма која вклучува културни и рекреативни активности кои очекуваме дека ќе го направат вашиот престој во Охрид навистина незаборавен!

Ве покануваме и очекуваме во Охрид!

Со почит,

Проф. д-р Габриела Курчиева Чучкова
Претседател на Македонско стоматолошко друштво

CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION
15th-18th September 2022, Ohrid, Hotel Metropol Resort, Republic of North Macedonia
CHALLENGING NEW ERA IN DENTISTRY: BURDEN AND OPPORTUNITIES

PROF. D-R GABRIELA KJURCHIEVA-CHUCHKOVA

PRESIDENT OF THE CONGRESS

Dear Colleagues,

It is my great honor and pleasure to invite you to join us at the 9th Congress of the Macedonian Dental Society with International participation. This Congress will be a great opportunity for colleagues, residents and postgraduate students from all dental specialties to socialize and exchange professional opinions on common scientific topics.

This event, taking place in the city of Ohrid, Hotel Metropol – Metropol Lake Resort from the 15th until the 18th of September 2022, will bring together experts from different fields in Dentistry who will share and discuss their valuable experiences from their professional and scientific work.

Focusing on the theme of the Congress “Challenging the New Era in Dentistry: Burden and Opportunities”, the presentations during the four days of the Congress will provide answers to the clinical and scientific questions we face in our daily practice, also present many of the latest professional advancements in Dentistry.

The Scientific and Organizing Committee have prepared an exciting scientific program, including various interdisciplinary topics by distinguished lecturers from Turkey, Slovenia, USA, Bulgaria, Croatia, Serbia, Greece, Netherlands, Romania and North Macedonia. Our guest speakers are top professionals in their field, therefore will ensure excellent scientific level of the Congress.

An exhibition of a wide range of dental products, as well as presentation of the newest technological developments in Dentistry, will take place for the entire duration of the Congress.

We have prepared a programme that includes cultural and leisure activities that will make your stay in Ohrid truly unforgettable!

Looking forward to welcoming you in Ohrid!

With kind regards,

Assoc prof. Gabriela Kjurchieva Chuchkova
Macedonian Dental Society President

НАУЧЕН ОДБОР:

Проф. д-р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА ЧУЧКОВА (Стоматолошки факултет, УКИМ) - претседател

Проф. д-р АЛЕКСАНДАР ДИМКОВ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р БОЈКО БОНЕВ (Факултет За Дентална Медицина, Медицински Универзитет - Софија, Р.Бугарија)

Доц. д-р ВАЊА ОПАЧИЌ ГАЛИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ВАСИЛКА РЕНЦОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ВЕСНА КОРУНОВСКА СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ДЕЈАН МАРКОВИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ЕЛИЗАБЕТА ЃОРГИЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ИВАНА БРЕКАЛО ПРШО (Факултет за Дентална Медицина, На Универзитет Во Риека, Хрватска).

Проф. д-р ИВИЦА СТАНЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Доц. д-р ИРЕНА ГАВРИЛОВИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЈУЛИЈА РАДОЈЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Ниш, Србија)

Проф. д-р МАЈА ПАНДИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИЈА ПЕЕВА-ПЕТРЕСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р МАРИЈАНА МИРЧЕВСКА (Европски Универзитет, Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА КАЦАРСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р НИКОЛА АНГЕЛОВ (Стоматолошки Факултет Во Хјустон, Тексас)

Проф. д-р САЊА ПАНЧЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р САШО ЕЛЕНЧЕВСКИ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СНЕЖАНА ПЕШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СОЊА АПОСТОЛСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЦВЕТАНКА БАЈРАКТАРОВА МИШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. GABRIELA KJURCHIEVA CHUCHKOVA (Faculty of Dentistry, UKIM) - president

Prof. Dr. ALEKSANDAR DIMKOV (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. BOYKO BONEV (Faculty of Dental Medicine, Medical University - Sofia, R.Bulgaria)

Assoc. Prof. Dr. VANJA OPAČIĆ GALIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. VASILKA RENDZOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. VESNA KORUNOVSKA STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. DEJAN MARKOVIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. ELIZABETA GJORGIEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. IVANA BREKALO PRŠO (Faculty of Dental Medicine, University of Rijeka, Croatia).

Prof. Dr. IVICA STANČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Assoc. Prof. Dr. IRENA GAVRILOVIĆ (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. JULIA RADOJČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Nis, Serbia)

Prof. Dr. MAJA PANDILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARIJA PEEVA-PETRESKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. MARIJANA MIRCHEVSKA (European University, Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA KACARSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. NIKOLA ANGELOV (Dental School in Houston, Texas)

Prof. Dr. SANJA PANCHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SASHO ELENCEVSKI (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SNEZHANA PESHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SONJA APOSTOLSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. CVETANKA BAJRAKTAROVA MISHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР:

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје) - претседател

Проф. д-р ДАНИЕЛА ВЕЛЕСКА-СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Виш науч. сор. д-р СОЊА МИНДОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СТЕВИЦА РИСТОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА СТЕФАНОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р КРИСТИНА МИТИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА ЕФТИМОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р ГОРДАНА АПОСТОЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Науч. сор. д-р МАРИЈА МАНЕВА РИСТОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р РАДМИЛА ДИМОВСКА (Балкански универзитет)

Доц. д-р САБЕТИМ ЧЕРКЕЗИ (Стоматолошки оддел, Медицински факултет, Универзитет во Тетово)

Виш науч. сор. д-р ЕФКА ЖАБОКОВА БИЛБИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ПЕТАР ЧАКАР

Д-р ВЛАДИМИР ДИЛЕВСКИ

Д-р ХРИСТО ПЕТАНОВСКИ (ЈЗУ УСКЦ "Св. Пантелејмон - Скопје)

Д-р ДУШАНКА СТЕФАНОВИЌ (УСКЦ Св. Пантелејмон Скопје)

Прим. д-р НАТАША ПИСЕВСКА-ЧОЛАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ЈАСНА СИМОНОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ЈАСМИНА ВРГОВИЌ

Д-р ЗЛАТКО МАСЛАРЕВСКИ

Д-р МАРКО МЛАДЕНОВСКИ

Д-р ИРЕНА ВИДИНЧЕВА

Д-р НАЗМИ ФЕРАТИ

Д-р ГОРАН ТЕРЗИЕВСКИ

Д-р ВЕРИЦА ГАВИЛОВСКА

Д-р ИРЕНА АНДОНОВИЌ

Д-р АНА ПЕТРОСКА

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje) - president

Prof. Dr. DANIELA VELESKA-STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Senior Research Associate Dr. SONJA MINDOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. STEVICA RISTOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIJA STEFANOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. KRISTINA MITIC (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA EFTIMOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. GORDANA APOSTOLOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Research Associate Dr. MARIJA MANEVA RISTOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. RADMILA DIMOVSKA (International Balkan University)

Assoc. Prof. Dr. SABETIM CHERKEZI (Dental Department, Faculty of Medicine, University of Tetovo)

Senior Research Associate Dr. EFKA ŽABOKOVA BILBILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. PETAR CHAKAR

Dr. VLADIMIR DILEVSKI

Dr. HRISTO PETANOVSKI (PHO University Dental Clinical Center "St. Panteleimon" - Skopje)

Dr. DUSANKA STEFANOVIĆ (USKC St. Panteleimon Skopje)

Prim. Dr. NATASHA PISEVSKA-COLAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. JASNA SIMONOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. JASMINA VRGOVIC

Dr. ZLATKO MASLAREVSKI

Dr. MARKO MLADENOVSKI

Dr. IRENA VIDINCHEVA

Dr. NAZMI FERATI

Dr. GORAN TERZIEVSKI

Dr. VERICA GAVILOVSKA

Dr. IRENA ANDONOVIC

Dr. ANNA PETROSKA

Што не ви кажуваат вашите пациенти?

50 % од пациентите кои страдаат од чувствителност не ја пријавуваат својата болка.¹

Не сакам да му пречам на
мојот стоматолог

Се плашам од болна
процедура

Не сакам многу долго
да ми траат посетите кај
мојот стоматолог

Моите заби едноставно
болат понекогаш, мора
да е нешто до мене

Помогнете им да се ослободат од болката
моментално* со **elmex® SENSITIVE PROFESSIONAL**

Проверете кај секој пациент
дали има чувствителност

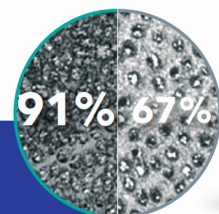

Пружете им моментално*
ослободување од болката
на пациентите на кои им е потребно

Препорачајте долготрајно
ослободување од болката
со 2 x дневно четкање

Супериорна оклузија со Pro-Argin технологијата наспроти
технологија со калај флуорид / натриум флуорид[§]

elmex®

*За моментално ослободување од болка, аплицирајте директно на чувствителниот заб со врвот од прстот и нежно масирајте 1 минута.

§Ин vitro студија, реални конфокални слики после 5 третмани.

References:

1. Colgate-Palmolive. Market research through Zapera, Denmark, 2019. 2. Hines D et al. Poster #3406, July 2018 IADR. Colgate-Palmolive Company 2018.

Постер презентации
Poster presentations

ПОСТЕР ПРЕЗЕНТАЦИИ

ОБЛАСТ: ЕНДОДОНЦИЈА & РЕСТАВРАТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА

ПП 32:

ФОРМИРАЊЕ НА КАНАЛНА СТАПАЛКА: КОМПЛИКАЦИЈА ВО ЕНДОДОНЦИЈАТА

Тонева Стојменова В.¹, Лонгурова Н.¹, Ковачевска И.¹, Роголева Ѓуровски С.¹, Заркова Атанасова Ј.¹, Златановска К.¹

1. Факултет за медицински науки- Дентална медицина, Универзитет “Гоце Делчев” –Штип, Република Северна Македонија

Вовед: Каналната стапалка е јатрогено направена неправилност во коренскиот канал и е предизвикана од прекумерно форсираната инструментација во каналот, на место веднаш по искривувањето на каналот. Колку е поголема кривината на каналот, толку е поголем ризикот од формирањето на стапалка. Ова може да се случи при формирањето на пробивна патека за обработка, кога се користи агресивна инструментација со покрути инструменти. Со понатамошна форсирана инструментација доаѓа до коренска канална перфорација. Кога постои сомнение за формирање на канална стапалка, потребно е добро планирање на пристапен кавитет.

Цел: Целта на оваа студија е да се процени дијагностичка процедура и превенцијата на формирањето на канална стапалка.

Материјал и метод: Направен е преглед на литературата, со користење на електронско пребарување на: PubMed, Web of Science и Embase Ovid. Во полето за пребарување се внесени клучни зборови. Беа користени инклузии и ексклузии критериуми тоа: ограничување за јазик (само англиски јазик) и во поглед на датум на објавување (статии не постари од 2010 год.).

Резултат: Прегледувајќи ја литературата, беа пронајдени 92 студии, од кои 22 дупликати кои ги исклучивме и вкупно 70 студии за понатамошен финален преглед. Најчесто користена дијагностичка процедура (87%) е cbCT со различни позиции на снимање. Најчесто користен метод на превенција е користењето соодветени инструменти за пробив на патеката за обработка (68%), особено рачните инструменти (45%), а поретко реципрочните и ротирачките инструменти.

Заклучок: Потребно е да се направи внимателен план на третман на каналот, кој е основен за да се избега формирање на канална стапалка. Потребна е внимателна инструментација, особено за да се достигне каналната закривеност. Исто така, од суштинско значење е ириганцијата со EDTA и внимателната употреба на рачни инструменти со ISO 08 или 10, за да се постигне работната должина.

POSTER PRESENTATIONS

TOPIC: ENDODONTICS & RESTORATIVE DENTISTRY

PP 32:

LEDGE FORMATION: A COMPLICATION IN ENDODONTICS

Toneva Stojmenova V.¹, Longurova N.¹, Kovacevska I.¹, Rogoleva Gjurovski S.¹, Zarkova Atanasova J.¹, Zlatanovska K.¹

1. Faculty of medicine - Dental Medicine, University "Goce Delcev"- Stip, Republic of North Macedonia

Introduction: A ledge is an iatrogenically created irregularity in the root canal. It's caused by overzealous instrumentation with canal walls, after a canal curvature. How the greater canal curvature is, the greater risk of ledge formation is. This may occur in glide path formation with an aggressive instrumentation using larger rigid instruments. Canal blockage by dental tissue debris can lead to aggressive instrumentation. The next step in additional instrumentation is iatrogenically formed perforation in the root canal. When there is a doubt for a canal ledge formation, great care must be taken to plan the access cavity.

Aim: The purpose of this study is to evaluate the diagnostic procedure and prevention of ledge formation.

Materials and methods: A review study is made to reach the purpose of our study, by using electronic research with PubMed, Web of Science and Embase Ovid. Keywords are entered in the field for research. Inclusion and exclusion criteria were used: restriction about language (only those articles that are written on English) and publication date (articles that aren't older than 2010 year).

Results: Reviewing the literature we identified total 92 studies: 22 duplicate studies, that we excluded and 70 studies-the final number for reviewing. 87% of the reviewed studies shown that cbCT with different side positions is the most common diagnostic procedure. The most used prevention method in the literature (68%) is to use appropriate glide path files, especially manual files (45%) and less reciprocating and rotary instruments.

Conclusions: There is a need for careful treatment planning canal, which is fundamental for avoiding the ledge. We need to plan the canal preparation especially to reach the canal curvature. Also, irrigation with EDTA and careful use of pre-curved hand files with ISO 08 /10, to reach the working length is essential.